

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету
суспільних наук
Протокол № 5
від «23» грудня 2022 р.

КАФЕДРАЛЬНИЙ КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПОЛІТОЛОГІЯ»
(ОС ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ)

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для «Кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
на 2023/2024 навчальний рік

Назва дисципліни	Державно-церковні відносини в країнах Центральної та Східної Європи
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс (рік) навчання	1 рік навчання
Семестр	1 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5 кредити (105 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра міжнародної політики
Інформаційне забезпечення	Монографії, навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни та інше.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Державно-церковні відносини в країнах Центральної та Східної Європи» є надати здобувачам теоретичні та практичні знання щодо особливостей формування державно-церковних відносин в Україні, у тому числі звернувши особливу увагу на роль релігійних процесів в країнах Центральної та Східної Європи.</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. – Здатність орієнтуватися в проблематиці державно-церковних відносин. – Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. – Вміти давати оцінку впливовості релігії в житті держави. – Про роль та місце церкви в державотворчих процесах в Україні та країнах Центральної та Східної Європи. – Вміння виявляти, ставити та розв’язувати проблеми. – Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. – Здатність працювати в міжнародному контексті. – Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Розрізняти моделі державно-церковних відносин в країнах Центральної та Східної Європи. - Орієнтуватися в значенні та ролі церкви в країнах Центральної та Східної Європи. - Вміти аналізувати роль релігії і церкви в

	<p>державі.</p> <p>Професійні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. – Поглиблене знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології та володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки. – Комплексне розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів. – Комплексне застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту. – Комплексне розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні. – Здатність фахово викладати політологічні дисципліни на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації.
<p>Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Державно-церковні відносини як наукова дисципліна. - Релігія і церква в системі державно-правових відносин. - Державно-церковні відносини в країнах Центральної та Східної Європи. - Державно-церковні відносини в Словаччині та Чеській Республіці. - Державно-церковні відносини в Польщі. - Особливості державно-церковних відносин в Угорщині. - Державно-церковні відносини в Румунії, Словенії, Хорватії, Македонії та інших країнах Центральної та Східної Європи. - Специфіка розвитку держави і церкви в Литві, Латвії та Естонії, Білорусії, та Молдові. - Модель державно – церковних відносин в Україні. - Роль та місце української православної церкви в становленні української державності.
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залік</p>

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для «Кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
на 2023/2024 навчальний рік

Назва дисципліни	Моделі державно-церковних відносин
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс (рік) навчання	1 рік навчання
Семестр	1 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5 кредити (105 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра міжнародної політики
Інформаційне забезпечення	Монографії, навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни та ін.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Моделі державно-церковних відносин» є надати здобувачам теоретичні та практичні знання щодо особливостей формування моделей державно – церковних відносин, видів моделей державно – церковних відносин, їх характеристики.</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. – Здатність орієнтуватися в питаннях моделей державно – церковних відносин. – Здатність вміти давати оцінку при аналізі різних ситуацій в країнах світу через призму моделі державно – церковних відносин в цій країні. – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. – Знання щодо особливостей формування моделей державно – церковних відносин. – Здатність генерувати нові ідеї (креативність). – Вміння виявляти, ставити та розв’язувати проблеми. – Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. – Здатність працювати в міжнародному контексті. – Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вміти розрізняти моделі державно-церковних відносин. - Розуміння принципів та особливостей моделей державно-церковних відносин. - Аналізувати роль релігійного фактору в державі. <p>Професійні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності

	<p>та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Поглиблене знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології та володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки. – Комплексне розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів. – Комплексне застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту. – Комплексне розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні. – Здатність фахово викладати політологічні дисципліни на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<ul style="list-style-type: none"> - Релігієзнавство як галузь знань. - Державно-церковні відносини як наукова дисципліна. - Поняття «модель державно – церковних відносин» та її типи відносин між церквою і державою. - Типи моделей державно – церковних відносин. - Теократія та цезаропапізм. - Державна церква. - Модель відокремлення церкви від держави та поєднання моделі державної церкви та моделі повного відокремлення церкви і держави. - Модель відокремлення церкви і держави. - Моделі фінансового забезпечення релігійних організацій. - Модель державно-церковних відносин в Україні.
Форма семестрового контролю	залік

Інформація про вибірку навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для «Кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін»
на 2023/2024 навчальний рік

Назва дисципліни	Євроінтеграційні процеси в країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс (рік) навчання	1 рік навчання
Семестр	1 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5 кредити (105 годин)
Мова викладання	Українська

Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; правові акти Європейського Союзу, національне законодавство країн Центральної Європи та України
Форма проведення занять	Лекції; семінарські заняття; практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Євроінтеграційні процеси у країнах Центральної Європи» є вивчення спільних та особливих характеристик процесу та результатів інтеграції центральноєвропейських суспільств до європейського політичного та соціально-економічного простору.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p><i>загальних компетентностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність рецензувати публікації та презентації, а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну дослідницьку позицію (ЗК-1); - вміння абстрактно обґрунтовувати та моделювати задачі, щоб просувати та трансформувати наукові знання та розуміння (ЗК-2); - спроможність писати наукові тексти рідною й іноземною мовою, розмовляти та слухати, представляючи складні задачі фахівцям та нефхівцям з різних країн світу (ЗК-4); - здатність організувати набуття теоретичних та практичних інструментів, скеровуючи зусилля і об'єднуючи результати різних досліджень та аналізів (ЗК-5); - вміння співпрацювати в місцевому та міжнародному середовищі, щоб завершити спеціальні завдання, пов'язані з дисципліною (ЗК-6). <p><i>фахових компетентностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - володіння обґрунтованими знаннями політичних процесів та міжетнічних і міжцивілізаційних взаємин (ФК-1); - здатність визначати, мати доступ, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел, документів та текстів для розгляду відповідних задач (ФК-2); - спроможність аналізувати, відбирати, контекстуалізувати та інтерпретувати значні обсяги документального, монографічного та нормативно-правового матеріалу (ФК-4); - вміння планувати та на основі дослідження робити внесок до політологічних знань, пов'язаних з важливою задачею, що відповідає якості матеріалів для друку (ФК-5).
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Для досягнення мети навчальної дисципліни необхідно вивчити такі теми:</p> <p>ТЕМА 1. Теорії європейської інтеграції. Поняття «федерації» як форма децентралізованого державного устрою, Формування інтегративного та</p>

політичного федералізму у 1920-1930-х роках. Федералістські ідеї про європейську інтеграцію. Федералістський рух. Створення європейського Зміст функціоналістського підходу до інтеграції Європи. Концепції Європи «різних швидкостей» та «a la carte». Європа «концентричних кіл» (Ж. Делор, Е. Балладюр). Міжурядовий підхід у поясненні інтеграційних процесів.

ТЕМА 2. Передумови та опис процедури розширення Європейського Союзу на Схід. Передумови розширення Європейського Союзу на Схід. Причини розширення у регіоні Середземномор'я (Мальта, Кіпр). Турецьке питання. Труднощі приєднання до ЄС країн Центрально-Східної Європи. Процедура вступу до ЄС. Формування політики ЄС щодо країн ЦСЄ на початку 90-х років ХХ століття. Формування Копенгагенських критеріїв членства в ЄС. Реалізація основних етапів процедури вступу до Євросоюзу країнами Центральної і Східної Європи.

ТЕМА 3. Інституційна криза середини 2000-х років та дискусія з приводу майбутнього ЄС. Причини та процес обговорення проекту Конституції. Основні положення проекту Конституції Європи. Прийняття Лісабонського договору (13 грудня 2007 року) як механізм врегулювання інституційної кризи в ЄС. Вплив інституційних реформ на процес розширення ЄС: підвищення рівня «жорсткості» критеріїв вступу для країн-претендентів; запровадження Статті 7 у Договорі про заснування ЄС; підвищення ролі Ради ЄС у веденні переговорів із третіми країнами.

ТЕМА 4. Позиції держав-членів ЄС щодо будівництва відносин з країнами Східної Європи. Зниження рівня суспільного консенсусу щодо подальшого розширення у багатьох країнах ЄС всередині 2010-х рр. Посилення середземноморського виміру Європейської політики сусідства (Франція, Італія, Іспанія, Португалія, Греція, Словенія, Кіпр, Мальта). Ймовірна негативна позиція Франції щодо розширення ЄС на Схід, фактор зв'язків з Росією. Реалістична позиція Німеччини. Прихильність до ідеї розширення європейського простору Великої Британії

Позиція центральноєвропейських країн щодо приєднання держав Східної Європи до ЄС:

ТЕМА 5. Аналіз переговорного процесу та правової основи взаємодії країн Східної Європи та ЄС. Передумови та сутність політики сусідства ЄС. Диференціація держав в рамках політики сусідства. Сучасний стан відносин ЄС-Україна у контексті політики сусідства та Східного партнерства. Порядок денний Асоціації Україна – ЄС.

ТЕМА 6. Наслідки розширення ЄС у ХХІ ст. і подальші перспективи інтеграції. Плани ЄС щодо інтеграції країн Південно-Західних Балкан. Підписання угоди про вступ з Хорватією. Східна Європа у зовнішньополітичних планах європейських

	країн. Залежність процесу розширення ЄС від внутрішніх інституційних перетворень.
Форма семестрового контролю	іспит

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для «Кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
на 2023/2024 навчальний рік

Назва дисципліни	Міграційні процеси у міжнародних відносинах та політиці міжнародних країн
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс (рік) навчання	1 рік навчання
Семестр	1 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5 кредити (105 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; правові акти Європейського Союзу, національне законодавство країн Центральної Європи та України
Форма проведення занять	Лекції; семінарські заняття; практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «є вивчення джерел, еволюції, характеру, факторів, спільних та особливих характеристик процесу та результатів міграції нам європейському континенті та у міжнародних відносинах загалом.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p><i>загальних компетентностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність рецензувати публікації та презентації, а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну дослідницьку позицію (ЗК-1); - вміння абстрактно обґрунтовувати та моделювати задачі, щоб просувати та трансформувати наукові знання та розуміння (ЗК-2); - спроможність писати наукові тексти рідною й іноземною мовою, розмовляти та слухати, представляючи складні задачі фахівцям та нефахівцям з різних країн світу (ЗК-4); - здатність організувати набуття теоретичних та практичних інструментів, скеровуючи зусилля і об'єднуючи результати різних досліджень та аналізів (ЗК-5); - вміння співпрацювати в місцевому та міжнародному середовищі, щоб завершити спеціальні завдання, пов'язані з дисципліною (ЗК-6) <p><i>фахових компетентностей:</i></p>

	<p>- володіння обґрунтованими знаннями політичних процесів та міжетнічних і міжцивілізаційних взаємин (ФК-1);</p> <p>- здатність визначати, мати доступ, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел, документів та текстів для розгляду відповідних задач (ФК-2); .</p> <p>- спроможність аналізувати, відбирати, контекстуалізувати та інтерпретувати значні обсяги документального, монографічного та нормативно-правового матеріалу (ФК-4);</p> <p>- вміння планувати та на основі дослідження робити внесок до політологічних знань, пов'язаних з важливою задачею, що відповідає якості матеріалів для друку (ФК-5).</p>
<p>Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):</p>	<p>Для досягнення мети навчальної дисципліни необхідно вивчити такі теми:</p> <p>ТЕМА 1. Теоретико-понятійний апарат дослідження міжнародної міграції. Основні теоретичні підходи до дослідження міжнародної міграції: функціональний, історично-структурний, економічний, соціологічний. Дві основні групи теорій міграції: міграційні теорії рівноваги, просторово-тимчасові «транзитивні» теорії міграції. Причини виникнення і етапи розвитку міжнародної міграції. Різні підходи до класифікації видів та форм міжнародної міграції.</p> <p>Тема 2. Соціально-економічна сутність міграції у міжнародному вимірі. Історичний розвиток та особливості формування міжнародної трудової міграції. Визначення проблем дослідження міжнародної міграції та заходи щодо їх вирішення. Вплив міграції на розвиток міжнародної економіки. Характеристика міграційної ситуації у світі в контексті глобалізації.</p> <p>ТЕМА 3. Міжнародні інституційні рамки регулювання міграційних процесів. Правове регулювання нелегальної міграції. Міграційна політика. Класифікація міграцій. Міграційні процеси. Управління міграційними процесами як політична проблема. Нелегальне переміщення мігрантів Поняття «вимушені переселенці». Міжнародна міграція та Європа: права біженців, пошуки вирішення проблем.</p> <p>ТЕМА 4. Сучасні тенденції міграційних процесів в країнах Європи та виклики для міграційної політики ЄС. Проблеми та перспективи міграційної політики ЄС. Демографічна криза у країнах Євросоюзу. Міграційна криза в ЄС: статистика та аналіз політики. Міграція як чинник політичних Декларація захисту прав біженців ООН 2016 року.</p> <p>ТЕМА 5. Міграційні процеси та політика в країнах Центральної Європи. Вплив розширення ЄС на міграційні процеси в країнах Центральної Європи. Демографічна криза в Європі і вплив на рух громадян з та в країни Центральної Європи. Міграція з східноєвропейських країн та країн Азії як компенсаційний результат зміни демографічного ландшафту у центральноєвропейських країнах. Ставлення урядових структур центральноєвропейських держав до міграції з</p>

	України: започаткування міграційних процесів на зламі 1980-1990-х років та їх подальша трансформація. ТЕМА 6. Міграційна політика в Україні. Концепція державної міграційної політики. Правове регулювання та порядок виїзду громадян за кордон та повернення в Україну. Нова стратегія міграційної політики. Нові виклики та загрози. Про схвалення Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року. Питання у сфері міграції, що потребують правового регулювання.
Форма семестрового контролю	іспит

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для «Кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
на 2023/2024 навчальний рік

Назва дисципліни	Системний аналіз і теорія політичних систем
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс (рік) навчання	1 рік навчання
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5 кредити (105 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія та методологія сучасної філософії
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Підручники, посібники, інформаційні ресурси в мережі Інтернет
Форма проведення занять	Лекція, семінар, презентація результатів індивідуальної роботи
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Системний аналіз і теорія політичних систем» є формування в студентів теоретичних знань і практичних навичок, достатніх для застосування системного та структурно-функціонального методологічних підходів у науковому аналізі сучасних політичних процесів і відносин, політичних інститутів і організацій, комунікації і взаємодії акторів політики.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>1) загальних компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Навички критичності та самокритичності. Здатність рецензувати публікації та презентації, а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну дослідницьку позицію; – Абстрактне обґрунтування та моделювання задачі. Здатність визначати відповідні задачі та окреслювати їх таким чином, щоб просувати та трансформувати наукові знання та розуміння; – Працювати самостійно; керування часом.

Здатність організувати набуття теоретичних та практичних інструментів, скеровуючи зусилля і об'єднуючи результати різних досліджень та аналізів, представляючи остаточний результат до визначеного кінцевого терміну;

2) фахових компетентностей:

– База знань. Глибокі обґрунтовані знання політичних процесів та міжетнічних і міжцивілізаційних взаємин; детальні знання спеціальної області дослідження в поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної політологічної області дослідження;

– Інформаційний менеджмент. Здатність визначати, мати доступ, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел, документів для розгляду відповідних задач;

– Знання ресурсів (включаючи ті, що базуються на ІКТ), доступних для дослідження в спеціальній політологічній області та суміжних областях;

– Аналіз документів. Здатність знаходити, відбирати, контекстуалізувати та інтерпретувати значні обсяги документального, монографічного та нормативно-правового матеріалу;

– Індивідуальне дослідження. Здатність планувати та на основі дослідження робити внесок до політологічних знань, пов'язаних з важливою задачею, що відповідає якості матеріалів для друку;

– Розробка програми та менеджмент. Розуміння та здатність застосовувати на практиці принципи спільного дослідження в політології і поведінкових науках;

– Здатність володіти інформаційно-комунікаційними технологіями та методичними основами їх застосування в освітньо-науковій політологічній діяльності; впроваджувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для розв'язання освітньо-наукових політологічних завдань, моделювання, моніторингу та опрацювання результатів досліджень.

Крім того, вивчення вказаної вибіркової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці теорії політичних систем, користуватись термінологією системного аналізу, зіставляти політичні процеси в суспільствах з різним типами режиму, готувати виступи, наукові статті на вказану проблематику.

Відповідно до освітньої програми «Політологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання

-Здатність об'єднувати (синтезувати) та обговорювати публікації, в межах та поза областю дослідження.

-Здатність використовувати критичні знання в громадській сфері, що підтверджено публікацією принаймні однієї оглядової статті та статті з огляду книги.

-Здатність детально розробляти та переконливо презентувати групі кваліфікованих дослідників

	<p>добре обґрунтований план дослідження для вирішення важливого завдання.</p> <p>-Здатність презентувати результати дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей та громадських ініціатив (соціально-орієнтовані робочі зустрічі).</p> <p>-Здатність ефективно планувати час для отримання необхідних результатів, що підтверджено колоквиумами, які відбуваються кожного року впродовж чотирьох років, та остаточним захистом.</p> <p>-Здатність аналізувати та посилалися на відповідні основні політологічні роботи в письмовій формі, через усні виступи та презентації, в дисертації, знання дискусій та трендів.</p> <p>-Здатність знаходити, аналізувати та об'єднувати набір документів з джерел у результиуючій дисертації та в попередньому до неї дослідженні.</p> <p>-Здатність планувати оригінальний вклад на основі дослідження політологічних знань, пов'язаних з важливою задачею, який є відповідної якості для друку.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Етапи становлення і розвитку системного аналізу</p> <p>Тема 2. Основи системного аналізу політики</p> <p>Тема 3. Теорія політичної системи Д. Істона</p> <p>Тема 4. Структурно-функціональна модель політичної системи Г. Алмонда</p> <p>Тема 5. Інформаційно-кібернетична модель політичної системи К. Дойча</p> <p>Тема 6. Структура, функції і типологія політичних систем</p> <p>Тема 7. Динаміка політичних систем</p>
Форма семестрового контролю	залік

Інформація про вибірку навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для «Кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін»
на 2023/2024 навчальний рік

Назва дисципліни	Системи державного правління країн Європейського Союзу
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс (рік) навчання	1 рік навчання
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5 кредити (105 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія та методологія сучасної філософії
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-

	правові акти.
Форма проведення занять	Лекція, семінар, презентація результатів індивідуальної роботи
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Системи державного правління країн Європейського Союзу» є формування в студентів теоретичних знань і практичних навичок, достатніх для аналізу основ організації систем державного правління, розподілу влади та функціонування політичних інститутів у країнах ЄС.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>1) загальних компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Навички критичності та самокритичності. Здатність рецензувати публікації та презентації, а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну дослідницьку позицію; – Абстрактне обґрунтування та моделювання задачі. Здатність визначати відповідні задачі та окреслювати їх таким чином, щоб просувати та трансформувати наукові знання та розуміння; – Працювати самостійно; керування часом. Здатність організувати набуття теоретичних та практичних інструментів, скеровуючи зусилля і об'єднуючи результати різних досліджень та аналізів, представляючи остаточний результат до кінцевого терміну; <p>2) фахових компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – База знань. Глибокі обґрунтовані знання політичних процесів та міжетнічних і міжцивілізаційних взаємин; детальні знання спеціальної області дослідження в поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної політологічної області дослідження; – Інформаційний менеджмент. Здатність визначати, мати доступ, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел, документів для розгляду відповідних задач; – Знання ресурсів (включаючи ті, що базуються на ІКТ), доступних для дослідження в спеціальній політологічній області та суміжних областях; – Аналіз документів. Здатність знаходити, відбирати, контекстуалізувати та інтерпретувати значні обсяги документального, монографічного та нормативно-правового матеріалу; – Індивідуальне дослідження. Здатність планувати та на основі дослідження робити внесок до політологічних знань, пов'язаних з важливою задачею, що відповідає якості матеріалів для друку; – Розробка програми та менеджмент. Розуміння та здатність застосовувати на практиці принципи спільного дослідження в політології і поведінкових науках; – Здатність володіти інформаційно-комунікаційними технологіями та методичними основами їх застосування в освітньо-науковій політологічній діяльності; впроваджувати сучасні

	<p>інформаційно-комунікаційні технології для розв'язання освітньо-наукових політологічних завдань, моделювання, моніторингу та опрацювання результатів досліджень.</p> <p>Крім того, вивчення вказаної вибіркової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці систем державного правління в країнах ЄС, володіти теоретико-методологічним інструментарієм аналізу систем правління, зіставляти їх типи, готувати виступи, наукові статті на вказану проблематику.</p> <p>Відповідно до освітньої програми «Політологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Здатність об'єднувати (синтезувати) та обговорювати публікації, в межах та поза областю дослідження. -Здатність використовувати критичні знання в громадській сфері, що підтверджено публікацією принаймні однієї оглядової статті та статті з огляду книги. -Здатність детально розробляти та переконливо презентувати групі кваліфікованих дослідників добре обґрунтований план дослідження для вирішення важливого завдання. -Здатність презентувати результати дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей та громадських ініціатив (соціально-орієнтовані робочі зустрічі). -Здатність ефективно планувати час для отримання необхідних результатів, що підтверджено колоквиумами, які відбуваються кожного року впродовж чотирьох років, та остаточним захистом. -Здатність аналізувати та посилатися на відповідні основні політологічні роботи в письмовій формі, через усні виступи та презентації, в дисертації, знання дискусій та трендів. -Здатність знаходити, аналізувати та об'єднувати набір документів з джерел у результатуючій дисертації та в попередньому до неї дослідженні. -Здатність планувати оригінальний вклад на основі дослідження політологічних знань, пов'язаних з важливою задачею, який є відповідної якості для друку.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Система державного правління як об'єкт дослідження</p> <p>Тема 2. Президентські системи правління в країнах ЄС</p> <p>Тема 3. Парламентські системи правління в країнах ЄС</p> <p>Тема 4. Напівпрезидентські системи правління в країнах ЄС</p> <p>Тема 5. Трансформація систем державного правління в «нових демократіях» ЄС</p> <p>Тема 6. Конфігурації державно-владних інститутів в «розвинутих демократіях» ЄС: приклад ФРН</p>
Форма семестрового контролю	залік

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для «Кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
на 2023/2024 навчальний рік

Назва дисципліни	Розвиток партійних систем країн Європейського Союзу
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс (рік) навчання	1 рік навчання
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5 кредити (105 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія та методологія сучасної філософії
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові акти.
Форма проведення занять	Лекції, семінарські (практичні) заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>знати: методологію аналізу політичних партій і партійних систем; особливості формування партійних систем країн Західної Європи; особливості формування партійних систем країн Центрально-Східної Європи; головні тенденції розвитку партійних систем країн Європейського Союзу; основні напрямки досліджень у галузі розвитку та функціонування партійних систем Європейського Союзу</p> <p>вміти: написати та оформити наукову чи науково-популярну статтю з визначеної проблематики; використовувати електронні джерела для висвітлення процесів партійного будівництва у країнах Європейського Союзу; використати емпіричні методи аналізу політичних партій і партійних систем; планувати та презентувати власне наукове дослідження.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Етапи історичної інституціоналізації політичних партій; Сім'ї політичних партій країн Європейського Союзу; Міжнародні об'єднання політичних партій; Формування партійних систем та основні чинники впливу на партогенез; Особливості формування та функціонування партійних систем країн Європейського Союзу; Електоральні процеси в країнах Європейського Союзу та їх вплив на конфігурацію партійних систем (2016–2021 рр.)</p>
Форма семестрового контролю	іспит

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для «Кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін»
на 2023/2024 навчальний рік

Назва дисципліни	Теорія і практика посткомуністичних (кольорових) революцій
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс (рік) навчання	1 рік навчання
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5 кредити (105 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія та методологія сучасної філософії
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові акти.
Форма проведення занять	Лекції, семінарські (практичні) заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Знати: передумови та чинники впливу на виникнення революцій; типи кольорових революцій; теорії революцій; особливості кольорових революцій в країнах Центрально-Східної Європи; особливості кольорових революцій на пострадянському просторі;</p> <p>Вміти: написати та оформити наукову чи науково-популярну статтю з визначеної проблематики; використовувати електронні джерела для висвітлення основних етапів перебігу кольорових революцій; планувати та презентувати власне наукове дослідження; знаходити, відбирати, контекстуалізувати та інтерпретувати значні обсяги документального, монографічного та нормативно-правового матеріалу</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Революція як соціальний феномен: категоризація революцій; Революційна ситуація: характеристика основних причин виникнення революцій; «Кольорові революції». Революційні події в країнах ЦСЄ; Кольорові революції на пострадянському просторі; «Помаранчева революція» та «Революція Гідності» як прояв нелінійного характеру режимної трансформації в Україні.</p>
Форма семестрового контролю	іспит